

Φάκελος Προϋπολογισμοί – Ποιοι πρωθυπουργοί «φούσκωσαν» το χρέος στα 400 δισ. Ευρώ.

Γράφει ο Δημήτρης Στεργίου.

Καθώς έως το και το 1974 η χώρα παρουσίαζε μηδενικό χρέος, 13 πρωθυπουργοί, μετά το 1975 ανταγωνίζονταν ποιος θα το αυξήσει ακόμα περισσότερο, ενώ για τη μείωσή του έγινε η πιο άγρια επίθεση στην ιδιωτική περιουσία το 2012 με το «κούρεμα».

Έως το 1974 η χώρα μας παρουσίαζε, όπως προκύπτει από τον παρατιθέμενο πίνακα 1, μηδενικό χρέος, το οποίο, ωστόσο, άρχιζε να αυξάνεται, δειλά στην αρχή, εντονότερα στη συνέχεια, από τον πρώτο ήδη χρόνο της μεταπολίτευσης, μολονότι η ελληνική οικονομία είχε δοκιμαστεί εφιαλτικά από δύο ενεργειακές κρίσεις (1972 και 1972) και είχε μετατραπεί, παρ' ολίγον, σε πολεμική (γεγονότα του 1974).

Κατά την πρώτη περίοδο (1975-1981) διακυβέρνησης της χώρας από το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας, αρχικά από τον Κωνσταντίνο Καραμανλή και τα δύο τελευταία χρόνια (1980-1981) από τον Γεώργιο Ράλλη, το **δημόσιο**

χρέος ανήλθε (από το 1975 έως το 1981) σε 852 δις. δραχμές ή (με αναγωγή) σε 2,4 δις. ευρώ ή στο 34,5% του ΑΕΠ.

Σημειώνεται ότι από αυτό το χρέος των 2,4 δις. ευρώ, ένα ακριβώς δις. ευρώ προστέθηκαν τα δύο τελευταία χρόνια της περιόδου αυτής, δηλαδή το 1980 και το 1981, με πρωθυπουργό τον Γεώργιο Ράλλη, ο οποίος είχε εγκαινιάσει τον πρώτο μακροοικονομικό λαϊκισμό με προεκλογικές παροχές για ως «ανάχωμα» στην ορμή της «Αλλαγής» που υποσχόταν το ΠΑΣΟΚ με τον Ανδρέα Παπανδρέου.

Ολέθριος μακροοικονομικός λαϊκισμός.

Αυτόν τον ολέθριο «μακροοικονομικό λαϊκισμό» περιέγραψε σε άρθρο του που έγραψε αποκλειστικά για τον «Οικονομικό Ταχυδρόμο» (δημοσιεύθηκε στο τεύχος 22 Ιουνίου του 1995) ο καθηγητής τότε στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών Νίκος Χριστοδουλάκης για τη δεκαπενταετή περίοδο 1980 – 1994, αλλά έκανε σχεδόν τα αντίθετα αργότερα ως υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών επί κυβερνήσεως Σημίτη (2001-2004), όταν το χρέος αυξήθηκε κατά 70 δις. ευρώ!

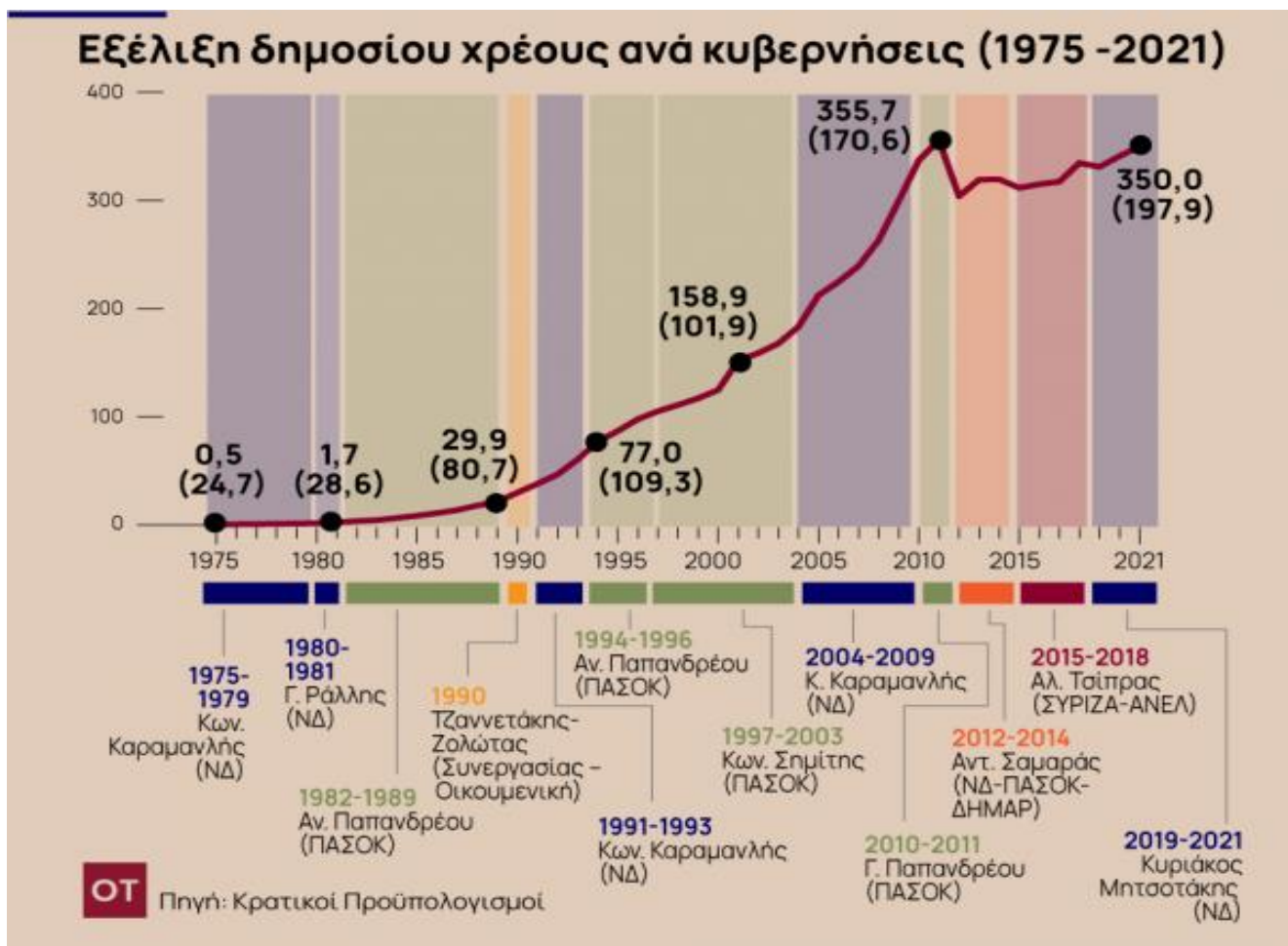
Συγκεκριμένα, στο άρθρο αυτό ο Νίκος Χριστοδουλάκης τόνιζε, μεταξύ πολλών άλλων πολύ άλλων, τα ακόλουθα:

«Δεκαπέντε χρόνια μετά όλοι πλέον αναγνωρίζουν ότι θα μπορούσε να έχει ακολουθηθεί μία βαθμιαία ικανοποίηση αυτών των στόχων με προϋπόθεση την παράλληλη αύξηση της παραγωγικής δυνατότητας της χώρας. Αυτό όμως δεν έγινε. Οι κυβερνήσεις, οι επιχειρήσεις, οι φορείς και τα συνδικάτα είχαν κυριευθεί από μία καλπάζουσα ανυπομονησία εκπλήρωσης «εδώ και τώρα» των αυξημένων καταναλωτικών αναγκών των στρωμάτων που κατά καιρούς εκπροσωπούσαν ή υποστήριζαν, μετακυλίνοντας στο μέλλον την απαιτούμενη προσπάθεια εξεύρεσης των πόρων που θα τις χρηματοδοτούσαν.

Με ελάχιστες εξαιρέσεις, ολόκληρη η δεκαπενταετής περίοδος 1980-94 χαρακτηρίζεται από το φαινόμενο που ο Rüdiger Dornbusch αποκάλεσε «μακροοικονομικό λαϊκισμό».

Σύμφωνα με αυτόν, κυβερνήσεις που θέλουν να γίνουν αρεστές σε ορισμένα στρώματα για μια συγκεκριμένη και σύντομη χρονική περίοδο, καταφεύγουν σε καταναλωτικές παροχές χωρίς παράλληλα να εξασφαλίζουν τη χρηματοδότησή τους από τη χρονικώς προηγούμενη ή τουλάχιστον ταυτόχρονη αύξηση των παραγωγικών δραστηριοτήτων.

Όταν συμβεί αυτό, η κυβέρνηση αναγκάζεται να δανειστεί και, για να αποπληρώσει το χρέος που δημιουργείται, προβαίνει σε αύξηση της φορολογίας σε μελλοντικές χρονικές περιόδους επιβαρύνοντας τις επερχόμενες γενεές. Ανάλογα με το ποια στρώματα επιβαρύνονται περισσότερο την εξοικονόμηση των μελλοντικών φορολογικών εσόδων, μπορεί κανείς να διακρίνει τρεις τουλάχιστον τρόπους οι οποίοι έχουν σημαντικά διαφορετικές επιπτώσεις στην κατανομή εισοδήματος, τα κίνητρα οικονομικής δραστηριότητας...».

Μετά την επικράτηση του ΠΑΣΟΚ στις εκλογές του 1981 ο μακροοικονομικός λαϊκισμός για άλλους λόγους άρχισε να σαρώνει ό,τι είχε απομείνει όρθιο στην ελληνική οικονομία με αποτέλεσμα αμέσως μετά τις εκλογές του 1985 «για ακόμα καλύτερες μέρες» ανακοινώθηκε στις 14 Οκτωβρίου του ίδιους έτους το πιο σκληρό πακέτο λιτότητας που είχαν γνωρίσει εργαζόμενοι και φορολογούμενοι έως τότε.

Τότε, το 1985, το χρέος σχεδόν τριπλασιάστηκε, αφού 2,4 δις. ευρώ έφτασε στα 8,6 δις. ευρώ για να εκτοξευθεί στο 21,5 δις. ευρώ το μοιραίο προεκλογικό έτος του «Τσοβόλα δώσ' όλα», το 1989!

Από το έτος αυτό κι ενώ η χώρα μας είχε ήδη ενταχθεί από το 1981 στην ΕΟΚ ο άφρων μακροοικονομικός λαϊκισμός συνεχίστηκε με το χρέος να καλπάζει συνεχώς και να φτάσει στα 60,5 δις. ευρώ και να σπάσει το φράγμα του 100% του ΑΕΠ (111,6% του ΑΕΠ) το 1993.

Δυστυχώς, κι όλα τα επόμενα χρόνια και ιδιαίτερα επί πρωθυπουργίας του Κώστα Σημίτη, μολονότι εξασφαλίσθηκαν τότε ικανοποιητικοί ρυθμοί ανάπτυξης, το χρέος αντί ανάλογης δραστηκής μείωσης διογκωνόταν συνεχώς (αυξήθηκε κατά 70 δις. ευρώ) με ρεκόρ αύξησης εκείνο του Κώστα Καραμανλή κατά 131,9%, το οποίο το μοιραίο, λόγω της σοβούσης τότε διεθνούς νομισματοπιστωτικής αναταραχής 2009, έφτασε στα 299,7 δις. ευρώ ή στο 129,85 του ΑΕΠ. Τότε το χρέος αυτό χαρακτηρίστηκε ως μη βιώσιμο και η χώρα, η ελληνική οικονομία παραδόθηκε, όπως και το 1897 (Διεθνής Οικονομικός Έλεγχος που διήρκεσε ως το 1977!) στους δανειστές, στην «τρίκα» (Ευρωπαϊκή Κεντρική Επιτροπή, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Διεθνές Νομισματικό Ταμείο) το 2010.

Έτσι, το χρέος το δεύτερο (το 2011) μόλις έτος ένταξης της χώρας στο πρώτο Μνημόνιο έφτασε στο ιλιγγιώδες επίπεδο των 355,7 δις. ευρώ, αλλά χαρακτηριζόταν τότε ως... «βιώσιμο»!.

«Κούρεμα» 2012: Η άγρια επίθεση κατά της ιδιωτικής περιουσίας.

Αποτέλεσμα αυτής της επιδείνωσης της οικονομικής κατάστασης το 2011 ήταν η απόφαση στη Σύνοδο Κορυφής στις 26 Οκτωβρίου 2011 για περαιτέρω βοήθεια προς την Ελλάδα, δηλαδή για ένα νέο πρόγραμμα με αύξηση της βοήθειας των 109 δισ. ευρώ του Ιουλίου σε 130 δισ. ευρώ, το οποίο μαζί με το υπόλοιπο του πρώτου προγράμματος έφτανε στο ιλιγγιώδες ποσό των 167 δισ. ευρώ!

Το πρόγραμμα όμως αυτό περιελάμβανε την εθελοντική ανταλλαγή ομολόγων που διακρατούσε ο ιδιωτικός τομέας με νέα ομόλογα, με παράλληλη περικοπή της ονομαστικής αξίας κατά 50%! Πρόκειται, δηλαδή, για το γνωστό «κούρεμα» ή PSI, που αποτελεί την αγριότερη παρέμβαση σε οικονομία και την εφιαλτικότερη λεηλασία της ιδιωτικής περιουσίας, των τραπεζών και των ασφαλιστικών ταμείων.

Αλλά, η απογοήτευση και η αγανάκτηση αυτή διατρανώνεται και από τη μελαγχολική διαπίστωση ότι πήγε στράφι και η τεράστια αυτή θυσία του ελληνικού λαού, όπως και όλες στη συνέχεια.

Το πρώτο δίμηνο του 2012 ολοκληρώθηκαν οι διαπραγματεύσεις για το πρόγραμμα αυτό, για το «κούρεμα», δηλαδή.

Όπως προκύπτει από την έκδοση της Τράπεζας της Ελλάδος «Το Χρονικό της Κρίσης: 2010-2013», το συνολικό καθαρό όφελος (μείωση του χρέους) των 137,9 δισ. ευρώ που προέκυψε από το «κούρεμα» μετριάστηκε σημαντικά λόγω:

α) Της ανάγκης για ανακεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών με έκδοση νέου χρέους ύψους 41 δισ. ευρώ εντός του 2012.

β) Του δανεισμού ύψους 11,3 δισ. ευρώ για την επαναγορά χρέους το Δεκέμβριο.

γ) Του γεγονότος ότι η μείωση της αξίας των ομολόγων που διακρατούσαν τα ελληνικά ασφαλιστικά ταμεία ή άλλοι φορείς, ύψους 16,2 δισ. ευρώ, δεν οδήγησε σε μείωση του χρέους, επειδή επρόκειτο για ενδοκυβερνητικό χρέος.

δ) Του δανεισμού 4,5 δις. ευρώ για την παροχή ομολόγων του ΕΦΣΕ στα ασφαλιστικά ταμεία ως αντισταθμικού οφέλους έναντι της μείωσης των απαιτήσεων που υπέστησαν.

ε) Της ανάγκης δανεισμού 11,9 δις. ευρώ για την κάλυψη του ελλείμματος του 2012 και

στ) Λοιπών υποχρεώσεων του Δημοσίου (π.χ. πληρωμές στον ΕΜΣ, πληρωμές παλαιών οφειλών κλπ) συνολικού ύψους 1,9 δις. ευρώ.

Ποιοι πρωθυπουργοί «φούσκωσαν» το χρέος στα 400 δις. ευρώ!

Σε δις. ευρώ		% ΑΕΠ		Μεταβολή (δις. ευρώ)	Μεταβολή (% ΑΕΠ)	Πρωθυπουργοί
Από 1974	Στο 1981	Από 1974	Στο 1981			
0	2,4	0	34,5	2,4	34,5	Κ. Καραμανλής - Γ. Ράλλης
2,4	21,5	34,5	69,9	19,1	35,4	Α. Παπανδρέου
21,5	29,9	66,9	80,7	8,4	13,8	Τζαννετάκης - Ζολώτας
29,9	60,5	80,7	111,6	30,6	30,9	Κ. Μητσοτάκης
60,5	97,8	111,6	112,2	37,3	0,6	Α. Παπανδρέου
97,8	167,8	112,2	97,4	70,0	-14,8	Κ. Σημίτης
167,8	299,7	97,4	129,8	131,9	32,4	Κ. Καραμανλής
299,7	355,7	129,8	170,6	56,0	40,8	Γ. Παπανδρέου
355,7	319,6	170,6	179,7	-36,1*	9,1	Α. Σαμαράς κλπ
319,6	334,7	179,7	186,2	15,5	6,5	Α. Τσίπρας
334,7	350,0	186,2	197,9	15,7	11,7	Κ. Μητσοτάκης

* Η μείωση οφείλεται στο ποσό των 51,8 δις. ευρώ που διατέθηκε για τη μείωση τόχα του χρέους από το συνολικό ποσό των 140 δις. που εξασφαλίστηκε από το «κούρεμα». Δηλαδή, στην πραγματικότητα αυξήθηκε κατά 14,7 δις. ευρώ και χωρίς αυτό το «κούρεμα» το χρέος θα είχε διαμορφωθεί στο επίπεδο των 370 περίπου δις. ευρώ και σήμερα στο επίπεδο των 400 περίπου δις. ευρώ!!!

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat

Δηλαδή, ενώ το «κούρεμα» αυτό έγινε για αντίστοιχη μείωση του χρέους, το καθαρό αποτέλεσμα, μετά τις συναλλαγές αυτές για αλλότριους σκοπούς, ήταν η μείωση του χρέους εντός του 2012 να περιοριστεί μόνο κατά 51,8 δις. ευρώ.

Πράγματι, το χρέος που το 2011 είχε διαμορφωθεί σε 355,7 δις. ευρώ το 2011 (από 329,4 δις. ευρώ το 2010!!!), το 2012 συρρικνώθηκε στα 303,9 δις. ευρώ, δηλαδή μειώθηκε κατά 51,8 δις. ευρώ, αλλά την επόμενη χρονιά (2013) αυξήθηκε κατά 16 περίπου δις. ευρώ, δηλαδή στα 319,9 δις. ευρώ.

Και η άνοδος συνεχιζόταν με αποτέλεσμα να ... εξαφανιστεί όλο σχεδόν και το ποσό (51,8 δις. ευρώ) που τελικά πήγε για μείωση του χρέους, αφού τα επόμενα χρόνια αυξήθηκε σχεδόν ισόποσα για να φτάσει σήμερα (2021) στα 355 δις. ευρώ (χωρίς το κούρεμα θα ήταν πάνω από 400 δις. ευρώ).

Πηγή :

[https://www.in.gr/2021/12/18/economy/oikonomikes-eidiseis.](https://www.in.gr/2021/12/18/economy/oikonomikes-eidiseis)